

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 17 juni 2015

Mål nr

T 5767-13

KLAGANDE OCH MOTPART

Systembolaget Aktiebolag, 556059-9473
103 84 Stockholm

Ombud: Advokaterna Jacob Melander och Joakim Sundbom
Advokatfirman Hammarskiöld & Co AB
Box 2278
103 17 Stockholm

KLAGANDE OCH MOTPART

The Absolut Company Aktiebolag, 556015-0178
117 97 Stockholm

Ombud: Advokaterna Mattias Göransson, Tommy Pettersson och
Azadeh Razani
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

Ombud: Advokat Johan Coyet
Advokatfirman Coyet & Co AB
Östermalmsgatan 97
114 59 Stockholm

SAKEN

Ogiltighet och klander av skiljedom m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2013-10-23 i mål T 4487-12

Hovrättens dom

se Bilaga

DOMSLUT

Högsta domstolen avslår Systembolaget AB:s begäran om inhämtande av förhandsavgörande från EU-domstolen.

Högsta domstolen avslår båda parterns överklaganden och fastställer hovrättens domslut.

Systembolaget AB ska ersätta The Absolut Company AB för dess rättegångskostnad i Högsta domstolen med 1 878 902 kr, varav 1 876 980 kr avseende ombudsarvode. På beloppet utgår ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom.

The Absolut Company AB ska ersätta Systembolaget för dess rättegångskostnad i Högsta domstolen med 350 000 kr avseende ombudsarvode. På beloppet utgår ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Systembolaget har yrkat att Högsta domstolen ska bifalla bolagets vid hovrätten förda talan. Systembolaget har vidare yrkat att bolaget ska befrias från skyldigheten att ersätta The Absolut Companys rättegångskostnad i hovrätten och att The Absolut Company ska förpliktas att ersätta Systembolagets rättegångskostnad där.

The Absolut Company har motsatt sig ändring av hovrättens dom och för egen del yrkat att Systembolaget ska förpliktas att ersätta The Absolut Company för rättegångskostnad i hovrätten med hela det där yrkade beloppet.

Systembolaget har motsatt sig The Absolut Companys yrkande avseende rättegångskostnad i hovrätten.

Systembolaget har begärt att Högsta domstolen ska inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen, vilket The Absolut Company har motsatt sig.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. Systembolaget har enligt lag monopol på detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl. Sedan bl.a. anställda hos vissa av Systembolagets

leverantörer, bland dem V&S Vin & Sprit Aktiebolag (numera The Absolut Company AB; i det följande V&S), hade åtalats för bestickning av Systembolagets personal, gjorde Systembolaget gällande att V&S grovt hade åsidosatt sina förpliktelser och hävde partiellt parternas avtal genom att V&S inte vidare fick leverera vissa produkter. Hävningens omfattning bestämdes med utgångspunkt i hur allvarligt avtalsbrottet var enligt en av Systembolaget framtagen s.k. sanktionsmodell. Motsvarande åtgärder vidtogs mot även andra leverantörer.

2. V&S accepterade inte Systembolagets hävning och yrkade i skiljeförfarande att Systembolaget skulle förpliktas att betala ersättning för skada. Som grund anförde V&S dels att Systembolaget hade hävt inköpsavtalen utan stöd i avtal eller dispositiv rätt, dels att Systembolagets tillämpning av sanktionsmodellen utgjorde missbruk av dominerande ställning. Dominansmissbruket hade enligt V&S bestått i att Systembolaget ensidigt hade påtvingat V&S och andra drabbade leverantörer oskäliga inköpsvillkor, att Systembolaget hade vägrat inköp utan objektivt godtagbara skäl samt att Systembolaget hade diskriminerat V&S och andra leverantörer.

3. Skiljenämnden fann i den nu klandrade skiljedomen att Systembolaget enligt avtalsrättsliga regler (civilrättsligt) hade rätt att säga upp avtalet med V&S på det sätt som skett. Systembolaget ansågs dock ha handlat i strid mot de krav som enligt konkurrensrättsliga regler kunde ställas på en s.k. superdominant. Systembolaget förpliktades därför att betala skadestånd till V&S.

4. Systembolaget väckte talan mot V&S i hovrätten och yrkade att skiljedomen skulle ogiltigförklaras eller upphävas samt begärde att

hovrätten skulle inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. Ogiltighetspåståendet grundades sammanfattningsvis *dels* på att skiljenämnden inte var behörig att avgöra de konkurrensrättsliga frågor som aktualiserades i skiljeförfarandet, *dels* på att skiljedomen innebar att verkningarna av bestickningsbrotten upprätthölls, *dels* på att skiljedomen stod i strid mot konkurrensrätten. Till stöd för klanderpåståendet anfördes sammanfattningsvis *dels* att skiljenämnden hade överskridit sitt uppdrag genom att döma över omständigheter som inte åberopats av V&S, *dels* att bristande processledning utgjorde ett handläggningsfel som innebar att skiljedomen skulle upphävas.

5. Hovrätten har avslagit yrkandet om inhämtande av förhandsavgörande och ogillat käromålet. Systembolaget har ålagts att betala V&S rättegångskostnad, dock inte hela det av V&S yrkade beloppet.

6. Systembolagets talan i Högsta domstolen gäller samma frågor som i hovrätten. Målet här gäller också hovrättens beslut att inte tillerkänna V&S hela det yrkade beloppet för rättegångskostnad.

De konkurrensrättsliga frågorna i skiljeförfarandet

7. V&S gjorde i skiljeförfarandet gällande att Systembolaget hade missbrukat sin dominerande ställning när bolaget genom partiell hävning hade nekat fortsatta inköp av vissa varor. Bestämmelser om dominansmissbruk finns i 2 kap. 7 § konkurrenslagen (2008:579) och i artikel 102 Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Det materiella innehållet i bestämmelserna är i princip detsamma med undantag för det s.k. samhandelskriteriet, som är en förutsättning för att tillämpa den unionsrättsliga regeln; att det kriteriet är uppfyllt är emellertid ostridigt.

8. V&S hade i skiljeförfarandet framgång med sitt påstående om konkurrensbrott. Det domstolen nu har att pröva är om skiljenämnden gick längre än vad de konkurrensrättsliga reglerna medger. Systembolagets talan i den konkurrensrättsliga delen aktualiserar frågan dels om vad som i målet har benämnts ”övertillämpning” av reglerna om missbruk av dominerande ställning står i strid mot dessa regler, dels om Systembolaget som superdominant hade en ingripandeplikt mot leverantörerna och om i så fall skiljedomen står i strid mot konkurrensrätten därför att domen förhindrar bolaget att utöva den plikten.

Konkurrensrättens förhållande till den skiljerättsliga regleringen

9. Enligt 1 § första stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande får en tvist i en fråga som parterna kan träffa förlikning om avgöras genom skiljedom. Bestämmelsen hör systematiskt samman med 33 § första stycket 1, vari det föreskrivs att en skiljedom är ogiltig om den innefattar prövning av en fråga som enligt svensk lag inte får avgöras av skiljemän. Det saknar betydelse för frågan om giltighet huruvida skiljenämnden har bedömt den inte förlikningsbara frågan rätt eller inte.

10. I 1 § tredje stycket skiljeförfarandelagen föreskrivs det att en skiljenämnd får pröva konkurrensrättens civilrättsliga verkningar mellan parterna. Bestämmelsen får betydelse för frågan om en skiljedoms giltighet bara när den tvistiga frågan inte är förlikningsbar vid tidpunkten för skiljedomens meddelande. Om tvisten får förlikas vid den tidpunkten är den skiljedomsässig enligt 1 § första stycket. Det är då att märka, att civilrättsliga påföljdsfrågor för ett handlande som är rättsstridigt på konkurrensrättslig grund i regel är förlikningsbara, när förlikningen inte

tar sikte på framtida förhållanden. Ett exempel är skadeståndsanspråk avseende ett påstått kontraktsbrott (se NJA 2013 s. 1017 p. 16).

11. Att parterna inte förlikningsvis kan förfoga över en konkurrensrättslig tvist hindrar alltså inte att skiljenämnden kan vara behörig, nämligen om tvisten rör de civilrättsliga verkningarna mellan parterna. Det väcker emellertid frågan vad som gäller om skiljedomen på ett eller annat sätt påbjuder eller upprätthåller ett handlande som är på så sätt konkurrensrättsligt otillåtet att parterna inte med bindande verkan kan avtala om detta. Det framgår av förarbetena till skiljeförfarandelagen att situationen omfattas av 33 § första stycket 2. I den bestämmelsen föreskrivs det bl.a. att en skiljedom är ogiltig om den är uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen i Sverige. Till skillnad från vad som enligt första punkten i samma stycke gäller för andra indispositiva frågor kan alltså skiljedomens giltighet bero på huruvida skiljenämndens prövning är rätt eller inte. Därmed är det emellertid inte sagt vilket toleransutrymme som kan gälla för felbedömningar av skiljenämnden.

12. Ogiltighetsregeln i 33 § första stycket 2 skiljeförfarandelagen bör förstås i ljuset av ogiltighetsregeln i 33 § första stycket 1. Av den senare regeln sammantaget med 1 § första stycket följer att indispositiva frågor över huvud taget inte kan avgöras genom skiljedom (här bortses då från vad som kan följa av 1 § tredje stycket). Ogiltighetsregeln i 33 § första stycket 2 får därmed betydelse bara i det fallet att en till sin typ dispositiv fråga genom skiljedom har avgjorts på ett sätt som är oförenligt med grunderna för rättsordningen. Detta sammantaget med vikten av att skiljedomar blir gällande motiverar kravet på att det ska röra sig om en oförenlighet som är uppenbar. Exempel på vad som faller för det stränga oförenlighetskravet är tvister rörande avtal som står i strid mot goda seder,

t.ex. ett bestickningsavtal. Regeln omfattar emellertid också andra fall, och även om den generellt ska tillämpas restriktivt bör vad som ligger i kravet på att oförenligheten ska vara uppenbar relateras till arten och tyngden av det intresse som skulle komma att upprätthållas genom skiljedomens ogiltighet.

13. Intresset av att den tvingande konkurrensrättsliga regleringen upprätthålls får i sig anses väga tungt. När det gäller vilken betydelse som bör fästas vid att ogiltighet enligt lagens ordalydelse förutsätter att det ska röra sig om en uppenbar oförenlighet, så bör det vidare beaktas att en tvist om ett avtal som går ut på att en part ska förpliktas att handla på ett konkurrensstridigt sätt är indispositiv. En skiljedom varigenom en sådan tvist avgörs skulle ha varit ogiltig, om prövningen hade varit att göra enligt 33 § första stycket 1 skiljeförfarandelagen. Det talar för att den restriktivitet som i allmänhet gäller vid en tillämpning av ogiltighetsregeln i andra punkten inte bör upprätthållas när en skiljedoms förenlighet med den tvingande konkurrensrätten sätts i fråga.

14. I förarbetena till skiljeförfarandelagen sägs att en faktor som kan tala för att en skiljedom är ogiltig på grund av ordre public är om Konkurrensverket eller en domstol har slagit fast att ett visst förfarande, som en tillämpning av skiljedomen skulle innebära, inte är tillåtet; finns det däremot inte något sådant avgörande torde det endast i uppenbara fall kunna konstateras att en skiljedom på grund av en kränkning av konkurrensrätten strider mot ordre public och följaktligen är ogiltig (prop. 1998/99:35 s. 58 f.). Uttalandet synes ta sikte på den grad av säkerhet med vilken bedömningen kan göras och inte på konkurrensrättskränkningens allvar. En sådan ordning framstår också som nödvändig för att säkerställa att konkurrensrätten får det avsedda genomslaget.

15. Om rättsläget beträffande en konkurrensrättslig fråga sålunda är att anse som klarlagt, antingen genom vad som framgår direkt av lag eller genom prejudikat eller myndighetsbeslut, bör alltså en skiljedom som är oförenlig med det klarlagda rättsläget i princip alltid vara ogiltig. Det *hindrar dock inte att en domstol vid prövningen av en ogiltighetstalan av proportionalitetsskäl bör ha ett visst utrymme för att kunna bortse från ett mindre allvarligt åsidosättande av konkurrensrätten.*

16. Om däremot konkurrensrätten inte kan anses vara erforderligt klarlagd bör prövningen inom ramen för en ogiltighetstalan mer inriktas på om skiljenämndens slutsatser baseras på en rättsligt godtagbar analys än på om dessa slutsatser svarar mot domstolens egen bedömning av rättsläget. Så länge skiljenämndens ställningstaganden är rimligt motiverade och håller sig inom ramen för det bedömningsutrymme som kan finnas, kan de alltså inte anses oförenliga med rättsordningen på det sätt som är en förutsättning för att skiljedomen ska vara ogiltig.

17. Det sagda innebär att en domstol, för att kunna ta ställning till om en skiljedom ska anses vara ogiltig på grund av den tvingande konkurrensrätten, måste göra en viss materiell kontroll av skiljenämndens bedömning av den konkurrensrättsliga frågan. Prövningen bör dock i regel avse endast rättsliga frågor och alltså ske med utgångspunkt i skiljenämndens bevisvärdering, om det inte finns särskilda skäl till annat.

Den unionsrättsliga konkurrensrätten och den s.k. Eco Swiss-doktrinen

18. Slutsatserna i det föregående tar sikte på fallet att endast den rent inhemska konkurrensrätten är tillämplig, såsom när samhandelskriteriet inte är uppfyllt vid ett påstått dominansmissbruk. När det gäller unions-

rättens tvingande konkurrensregler gör sig ytterligare överväganden gällande.

19. I det s.k. Eco Swiss-målet (C-126/97, REG, EU:C:1999:269) har EU-domstolen slagit fast (p. 37) att i den mån en nationell domstol enligt interna processuella regler ska bifalla ett yrkande om ogiltigförklaring av en skiljedom på grund av nationella regler som hänför sig till grunderna för rättsordningen, ska den även bifalla ett sådant yrkande som grundas på att förbudet i numera artikel 101 FEUF har åsidosatts. (Jfr p. 41 där uttrycket ”i den mån” saknas.) Domen i Eco Swiss-målet avser visserligen inte de regler som numera finns i artikel 102, men artikel 101 har ett nära samband med artikel 102, och EU-domstolen har framhållit att reglerna i båda artiklarna hänför sig till grunderna för rättsordningen och därmed är nödvändiga för den inre marknadens funktion (se *Manfredi*, C-295/04–C-298/04, REG, EU:C:2006:461, p. 31, och *Telia-Sonera*, C-52/09, REG, EU:C:2011:83, p. 21). Det får därför förutsättas att även artikel 102 omfattas av den princip som framgår av Eco Swiss-avgörandet.

20. Med utgångspunkt i vad som har konstaterats gälla beträffande den inhemska konkurrensrätten (se p. 15–17) innebär det sagda, att om det unionsrättsliga rättsläget på konkurrensrättens område är klarlagt, så är också en skiljedom som upprätthåller eller påbjuder ett handlande som är oförenligt med rättsläget i princip ogiltig. Vad som gäller när det unionsrättsliga rättsläget är oklart kan däremot vara föremål för tvekan.

21. Enligt principen om nationell autonomi på processrättens område skulle det kunna hävdas att Eco Swiss-domen innebär att, när det unionsrättsliga rättsläget är oklart, en skiljedom i en fråga som omfattas av den tvingande unionsrättsliga konkurrensrätten är ogiltig bara om skiljenämndens ställningstaganden inte är rimligt motiverade eller ligger

utanför ramen för vad som kan vara en möjlig riktig bedömning (jfr p. 16). Men det är inte givet att en sådan ordning är acceptabel från unionsrättsliga utgångspunkter. Det beror främst på den s.k. likvärdighetsprincipen, som innebär att de nationella processuella reglerna inte får missgynna unionsrätten, och på effektivitetsprincipen, som innebär att de nationella processuella reglerna inte får göra det i praktiken omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av unionsrätten (jfr exempelvis *Asturcom*, C-40/08, REG, EU:C:2009:615, p. 38).

22. Den svenska normalordningen är att en skiljedom i en indispositiv fråga är ogiltig (se p. 9). Vad som i 1 § tredje stycket skiljeförfarandelagen föreskrivs om konkurrensrättsliga tvister utgör ett undantag från den ordningen (se p. 13). Det rör sig således inte om en allmän processuell princip utan om en processuell särregel som gäller för endast vissa konkurrensrättsliga tvister. Det kan sättas i fråga om en sådan processuell särregel utgör den relevanta jämförelsen vid bedömningen enligt likvärdighetsprincipen, särskilt som den rent inhemska konkurrensrätten har ett unionsrättsligt ursprung och regeln i 1 § tredje stycket därför kan framstå som i viss mån riktad mot unionsrätten. Det kan också sättas i fråga om en ordning, som i praktiken innebär att endast klara fall av konkurrensbrott kan bli föremål för domstolsingripanden, är förenlig med effektivitetsprincipen.

23. Ett sätt att säkerställa att den svenska skiljerättsliga regleringen av konkurrensfrågor tillämpas på ett sätt som är förenligt med likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen är att inhämta ett förhandsavgörande rörande unionens materiella konkurrensrätt. Förhandsavgörandet kan därefter läggas till grund för domstolens bedömning av frågan om skiljedomens ogiltighet, när det framstår som osäkert huruvida den skiljedom mot vilken en ogiltighetstalan förs står i strid mot

konkurrensrätten. Den allmänna lojalitetsprincipen i artikel 4.3 Fördraget om Europeiska unionen talar för en sådan skyldighet. För det fall tvisten i sak hade prövats av domstol, skulle det ha varit nödvändigt att inhämta ett förhandsavgörande om unionsrätten var oklar, och ett upprätthållande av unionsrätten blir inte mindre viktigt när parternas tvist hänskjuts till skiljedom. Parternas val av tvistlösningsordning bör inte påverka frågan om förhandsavgörande.

24. Om en fråga rörande tolkningen av fördragen samt giltigheten och tolkningen av unionens rättsakter uppkommer vid Högsta domstolen och domstolen anser att ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken, är domstolen skyldig att begära att EU-domstolen meddelar ett förhandsavgörande (artikel 267 FEUF). För att en sådan skyldighet ska föreligga krävs det att frågan har *relevans*, dvs. att svaret på frågan kan få inverkan på målets utgång. Undantag från skyldigheten föreligger om EU-domstolen redan har uttalat sig i samma eller i en snarlik fråga, *acte éclairé*, eller om den korrekta tillämpningen av gemenskapsrätten är uppenbar, *acte clair* (jfr EU-domstolens dom *CILFIT*, C-283/81, REG, EU:C:1982:335).

25. Det kan inte anses vara klarlagt huruvida det finns en skyldighet att inhämta förhandsavgörande, när det framstår som osäkert om en skiljedom står i strid mot den tvingande unionsrättsliga konkurrensrätten. De s.k. Cilfit-kriterierna (se p. 25) innebär emellertid att det inte finns någon skyldighet att inhämta förhandsbesked, om det är uppenbart att en ifrågasatt skiljedom inte strider mot unionsrättens konkurrensregler.

26. Huruvida förhandsbesked ska inhämtas blir därmed, när det gäller invändningarna om övertillämpning och ingripandeplikt, avhängigt av hur

skiljenämndens konkurrensrättsliga bedömningar förhåller sig till de unionsrättsliga konkurrensreglerna.

27. Annorlunda förhåller det sig med Systembolagets invändning att skiljenämnden har saknat behörighet. Den frågan är att besvara enligt den svenska processuella rätten. Det är därmed inte nödvändigt att inhämta ett förhandsavgörande i detta hänseende. Att enligt svensk processuell rätt behörighet förelåg även till den del skiljenämnden avgjorde frågor som inte var förlikningsbara följer av 1 § tredje stycket skiljeförfarandelagen (se p. 11).

Frågan om overtillämpning

28. Systembolaget gör gällande att det av skiljenämnden utdömda skadeståndet innebär en otillåten overtillämpning av konkurrensrätten. Men bestämmelserna i 2 kap. 7 § konkurrenslagen respektive artikel 102 FEUF kan inte förstås så att de inte bara förbjuder dominansmissbruk och därmed kan ligga till grund för påföljder vid överträdelse, utan också skulle sätta en tvingande övre gräns för de påföljder ett sådant missbruk kunde föranleda. Det innebär att om Systembolaget genom avtal hade förbundit sig att betala vad bolaget förpliktades att utge enligt skiljedomens, så skulle avtalet inte ha kunnat angripas på konkurrensrättslig grund även om den korrekta bedömningen skulle vara att något skadeståndsansvar inte förelåg (då under förutsättning att det inte i själva verket rörde sig om ett bidrag, men från det undantagsfallet kan bortses i detta sammanhang). Skulle skiljenämndens rättstillämpning vara fel i den meningen att den inte har stöd i reglerna om förbud mot dominansmissbruk, så kan följaktligen tillämpningen likväl inte föranleda att skiljedomens är ogiltig.

29. Bedömningen framstår som uppenbar. Det är därmed inte nödvändigt att inhämta ett förhandsavgörande för att kunna ta ställning till om skiljedomen är ogiltig på denna grund.

Invändningen om ingripandeplikt

30. Systembolaget gör vidare gällande att skiljedomen är oförenlig med konkurrensrätten eftersom den har hindrat bolaget från att fullgöra en på artikel 37 FEUF grundad skyldighet att ingripa för att bl.a. upprätthålla konkurrensneutralitet i förhållande till andra leverantörer som inte kunde lastas för några oegentligheter.

31. Oavsett hur det förhåller sig med Systembolagets skyldighet att agera icke-diskriminerande – vari då skulle ligga en skyldighet att vidta åtgärder på grund av bestickningsbrotten – så har Systembolaget haft att iakttä föreskrifterna i artikel 102 FEUF. Om skiljedomen skulle innebära att Systembolaget påtvingas en övertillämpning av den artikeln, så är det orsakat av att skiljenämnden har gjort en sådan materiell felbedömning som Systembolaget har att finna sig i (jfr Eco Swiss-domen, p. 35). En sådan felbedömning är – om den föreligger – visserligen ekonomiskt belastande, men domen innehåller inget förbud mot att Systembolaget vidtar åtgärder på grund av bestickningsbrotten. Domen utgör alltså inte något hinder för Systembolaget att ingripa, om en sådan plikt finns enligt artikel 37.

32. Bedömningen framstår som uppenbar. Det är därmed inte nödvändigt att inhämta ett förhandsavgörande heller i denna fråga för att kunna ta ställning till om skiljedomen är ogiltig på denna grund.

Övriga grunder för talan mot skiljedomen

33. Vad Systembolaget har anfört i övrigt till stöd för att skiljedomen skulle vara ogiltig eller ska upphävas föranleder inte Högsta domstolen att göra någon annan bedömning än hovrätten.

Slutsatser

34. Det får anses vara uppenbart att skiljenämndens konkurrensrättsliga bedömningar inte står i strid mot de tvingande unionsrättsliga konkurrensreglerna. Det saknas därför anledning att inhämta förhandsavgörande för att ta ställning till Systembolagets ogiltighetsyrkanden.

35. Vad Systembolaget i övrigt har anfört utgör inte grund för ogiltighet eller klander av skiljedomen. Systembolagets överklagande ska därför avslås och hovrättens domslut stå fast i de delar som Systembolaget har överklagat.

Rättegångskostnader i hovrätten

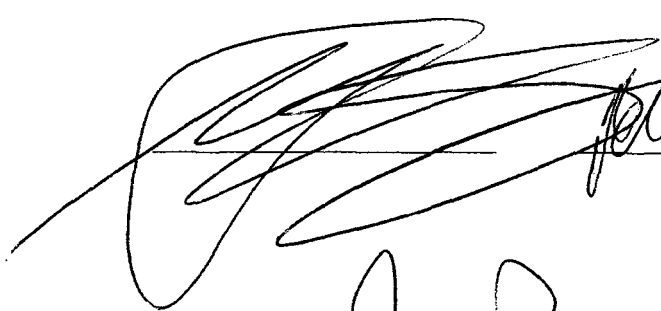
36. Högsta domstolen gör ingen annan bedömning än hovrätten i fråga om ersättning för rättegångskostnaderna där. V&S överklagande ska därför avslås och hovrättens domslut fastställas även i den delen.

Rättegångskostnader i Högsta domstolen

37. Systembolaget ska ersätta V&S för rättegångskostnad i Högsta domstolen i den del av målet som avser ogiltighet och klander av skiljedomen, medan V&S ska ersätta Systembolaget för rättegångskostnad i den del av målet som avser kostnaderna i hovrätten.

38. V&S har inte fördelat rättegångskostnaderna i Högsta domstolen på huvudfrågan respektive kostnadsfrågan. Det får förutsättas att den absolut största delen av nedlagt arbete har rört huvudfrågan. V&S ska därför tillerkännas ersättning med 90 procent av sina kostnader avseende ombudsarvode i Högsta domstolen. Yrkat belopp får anses skäligt.

39. Systembolaget har begärt ersättning för sitt arbete i kostnadsfrågan i Högsta domstolen med 658 000 kr. Kostnadsfrågan har emellertid inte varit av sådan art eller omfattning att yrkat belopp har varit skäligen påkallat för att tillvarata Systembolagets rätt. Systembolaget får anses skäligen tillgodosett med en ersättning om 350 000 kr avseende ombudsarvode.

Stefan Lindskog Göran Lambertz
Jenny Hjukström Svante O. Johansson

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Ella Nyström, Göran Lambertz, Ingemar Persson (referent) och Svante O. Johansson
Föredragande justitiesekreterare: Jenny Hjukström